

Az átszervezett kiképzés csapatgazdálkodásra gyakorolt kihatása

Kazup László őrnagy

Már szokássá vált, hogy pártunk és kormányunk programjának, valamint gazdaság-, életszínvonal-, ifjúságpolitikájának szellemében mindig kellő időben hoz olyan fontos döntéseket, melyekben egyaránt tükröződik népünkről, dolgozó osztályainkról, néphadseregünkről történő gondoskodás, a szocialista társadalom felépítésének és védelmének, megővésének érdekei.

Így került sor a XII. pártkongresszus után pártunk honvédelmi politikájának mai szakaszában arra a határozatra, melynek értelmében hazánkban a kötelező sorkatonai szolgálat idejét 18 hónapban állapították meg.

E döntés körülményei között *két tényezőt* kell figyelmünk középpontjába állítani.

a) A döntés jogosan alapoz a felnövekvő fiatal nemzedék magasabb fokú általános műveltségére, magasabb iskolai végzettségére, annak szakismeret felé való eltolódására.

b) A haditechnikai eszközök bonyolultsága, tökéletesedése, ezzel kapcsolatban nehezebb feladat a kezelés, kiszolgálás elsajátítása, egyre bővülőbb ismeretek kellenek a hadtáp különböző technikai eszközcinek kezeléséhez, ez az adott időn belül növekvő szerepet követel a karonai szolgálati időn belül a kiképzés terén.

A fent említett tényezők a hadtápszolgálat szolgálatiágaira, annak gazdálkodására többféle befolyást gyakorolnak. Az új szolgálati rendszer befolyással van a hadtáp mindennapos feladataira. Sűrűbb a bevonulás, kisebb időszakban többször jelentkeznek a gyakorlatok, a jelenlegi nehéz és takarékos gazdasági helyzetben, a le szabályozott és biztosított anyagi-pénzkerettel kell biztosítani a HKSZ-i és a feszítettebb kiképzési-ellátási feladatokat.

Az új kiképzési rendszerből kevés idő telt el, kevés tapasztalattal rendelkezünk, messzemenő következtetéseket levonni hiba lenne. Azt azonban már tapasztalatként kijelenthetjük, hogy növekedett a költségfelhasználás, a technikai eszközök – beleértve a hadtáptechnikai eszközök – igénybevétele, a leterheltség.

Mélyreható vizsgálatot e témában, hogy a gazdálkodásra az új kiképzési rendszer milyen kihatással van, még nem végeztünk, éppen ezért egy-két szol-

gálatban szerzett tapasztalattal akarunk hozzájárulni e téma későbbi átfogó vizsgálatához.

Ha vizsgáljuk a kiképzési rendszer kihatásait a gazdálkodásra, a könnyebb összehasonlíthatóság miatt vissza kell térnünk a 3×8 hónapos kiképzési időszakra.

Csak a harci zászlóaljakat vizsgálva:

a 3×8 hónapos kiképzési rendszer idején 3 zászlóalj-gyakorlat, 18 századgyakorlat, 54 szakaszgyakorlat került levezetésre. Ezzel szemben a 3×6 hónapos kiképzési rendszerben – eddig 4 zászlóalj-gyakorlat, 24 századgyakorlat, 72 szakaszgyakorlat levezetés történt.

Mit jelent mindez pl. az *üzemanyag-szolgálatnál*? Egy-egy zászlóalj-gyakorlaton 20–25 t gázolajat és megközelítőleg 1 t benzint használnak fel. Századgyakorlatokon kb. 3 t gázolaj a felhasználás. Tehát a többletfelhasználás mintegy 40 t körül mozog.

Ez azonban így nem ad hű képet a felhasználásról, mert ezen gyakorlatokat megelőzik a kiképzési program előírt harcászati foglalkozások, melyek szintén jelentős üzemanyag-felhasználással járnak.

Az előző kiképzési rendszerben a báziskiképzést folytató zászlóalj *háromszor* hajtotta végre az előírt vezetési gyakorlatokat. A jelenlegi kiképzési rendszerben, ugyanannyi idő alatt *négyszer* hajtják végre ezeket a foglalkozásokat. Egy harckocsivezető a kiképzés alatt kb. 100 km-t vezet, egy harckocsiparancsnok megközelítőleg 40 km-t. A vezetők és a parancsnokok létszámát figyelembe véve megközelítőleg 1300 km-t használ fel a zászlóalj egy időszaka alatt, ez mintegy 45 tonna gázolaj-felhasználást jelent. Természetesen mindehhez hozzájön a vezetési gyakorlatok kiszolgálására fordított hajtóanyag.

Ugyanez a tendencia érvényesül a harcoló zászlóaljak kiképzésében.

Megvizsgálva az átszervezett kiképzés *ruházati szolgálat* gazdálkodására gyakorolt kihatásait, 24 hónapot véve alapul, alakulatunknál a következők.

A 3×8 hónapos kiképzési rendszer idején a páros években *egy*, a páratlan években *két* bevonulás volt, vagyis két év alatt három alkalommal. Jelen kiképzési rendszerben minden évben kétszer történik bevonulás. Ez szükséges-e tette, hogy a ruházati szolgálat 25⁰/₀-kal nagyobb mennyiségű anyagot szerzzen be, illetve adjon ki az újoncállomány beöltöztetéséhez. A kiadott eljárói intézkedéseknek megfelelően I. értékcsoporthú készletből kiadandó főbb cikkek esetében az alábbiak szerint alakul a költségkülönbözlet:

Újoncbeöltöztetéshez 2 év alatt kiadott újminőségű ruházat	3×8 hónapos kik. rendszer	3×6 hónapos kik. rendszer	Ktg. különb.
65 M. gyak. zubbony	1200	1600	156 000
65 M. gyak. nadrág	1200	1600	156 000
Zöld ing	2400	3200	216 000
Derékszj	1200	1600	60 800
65 M. gyak. bakancs	1200	1600	536 000

ÖSSZESEN: 1 124 800

Jelentős költségkülönbötetet eredményez a leszerelő állomány részére végleges tulajdonba adandó cikkek mennyiségének növekedése.

	3×8 hónapos kik. rendszer	3×6 hónapos kik. rendszer	Költség- különb.
Kimenő félcipő	1200 pár	1600 pár	168 000,- Ft
Kimenő zokni	1200 pár	1600 pár	8000,- Ft
Melegítő ruha	1200 db	1600 db	160 000,- Ft
Sporttrikó	2400 db	3200 db	46 400,- Ft
Sportnadrág	2400 db	3200 db	57 600,- Ft
Sportzokni	2400 pár	3200 pár	22 400,- Ft
Sportcipő	1200 pár	1600 pár	48 000,- Ft
Kézitáska	1200 db	1600 db	88 000,- Ft
Nyári gyak. zokni	-	4800 pár	124 000,- Ft
Téli gyak. zokni	-	3200 pár	121 600,- Ft
Gumisaru	-	1600 pár	67 200,- Ft
82 M. rövid alsó	-	4800 db	220 800,- Ft
ÖSSZESEN:			1 132 000,- Ft

Az új kiképzési rendszerben a már említett gyakorlatok számának növekedésével 20%-kal emelkedtek a fogyásmutatók.

Az I. értékcsoporthú készletből kiadandó és a leszerelő állomány részére végleges tulajdonba adandó cikkek mennyiségének növekedése, továbbá a fogyásmutatók és a beszerzési árak emelkedése alakulatunknál 2 éves időszak alatt a legénységi költségvetési tételen 2,8 millió Ft többletköltséget eredményez.

Megnöttek a textiltisztító, javító, karbantartó szolgáltatás iránti igények is. A 3×8 hónapos kiképzési rendszerben 1200 db kimenő öltönyt, kimenő kabátot és hálótermi takarót kellett vegytisztítani, míg a 3×6 hónapos rendszerben 1600-ra növekedett a mennyiség. A kiképzési feladatok sűrűsödése folytán szükségessé vált a gyakorló ruházat gyakoribb mosatása is, ennek következtében a 24 hónapos időszak alatt a textiltisztítás, javítás és karbantartás költségvetési tételen 1,3 millió Ft-tal növekedett a költségfelhasználás.

Az új kiképzési rendszerre való áttérés az irodaszer, nyomtatvány felhasználásának emelkedését is magával vonta. Ezen költségvetési tételen 24 hónapra alapul véve 64 000,- Ft-tal nőtt a költségfelhasználás.

A szállító-közlekedési szolgálat területét nézve ugyancsak költségemelkedés mutatkozik már a tervezésnél a feladatok nagyságát, szállítási távolságot figyelembe véve. Ha több évre visszamenőleg nyomon követhetjük, hogy alakulatunknál az évi átlagos felhasználás 1,8-2,2 millió Ft között mozgott, - addig 1983. évben a felhasználás meghaladta a 3 millió Ft-ot.

Mindemellett, ha figyelembe vesszük alakulatunk sajátos helyzetét, hogy a közelben rendelkezünk kiképzési bázisokkal - ami csökkenti a szállítási költséget - ez más alakulatnál növekvő tényezőként hat.

Mindez szintén az új kiképzési rendszer sajátosságait vezethető vissza. A z., szd. elfoglaltsága maga után vonta a harci technikai eszközök meghibásodásának nagyságát, nagyjavításba való küldését.

A feladatok növekedésének természetes velejárója az ellátási, szállítási feladatok nagyságának növekedése.

Nemcsak a harci technikai eszközök elhasználódása, meghibásodása következik be, hanem sajnos a hadtáptechnikai eszközöké is. Elsősorban a 60 M MKO, vízszállító utánfutó – melyek kis túlzással, de szinte egész évben a terepen található, természetesen ez a gyakoribb javításukat eredményezi, mely költségét a központ viseli.

E témakörben a személyi állomány igénybevételéről nem kívántam véleményemet kifejteni.

Nem a teljesség igényével egy-két területet vizsgáltunk meg az „új kiképzési rendszer kihatásait a gazdálkodásra” – láthatjuk – érzékelhetjük, hogy e nehéz gazdálkodási körülmények között – nehezebb a meglévő anyagi-pénzeszközökkel gazdálkodni.

A haditechnika bonyolultsága, tökéletesedése, a rendszerbe lépő új hadtáptechnikai eszközök, hadművészet fejlődése, az elért gazdálkodási eredmények megtartása – egyes területeken való előrelépés – tőlünk is megköveteli, hogy gazdálkodási tevékenységünk fejlődjön.

A nehézségek nem csüggeszhetnek el; ahhoz, hogy ellátási, kiszolgálási feladatainkat a követelmények szintjén meg tudjuk valósítani, a rendelkezésünkre bocsátott anyagi-pénzeszközöket megfelelő helyre, takarékosan kell felhasználni. A hadtápszolgálat erőit – eszközeit a feladatok függvényében meg kell osztani, hogy az elért állított igen magas követelményeknek a meglévő erővel, eszközökkel eleget tudjunk tenni.

Az új kiképzési rendszer előnyeit a vázolt gondok, nehézségek nem csökkentik. E rövid tanulmányban az volt a cél, hogy mindannyian, akik az ellátás-kiszolgálás nem lebecsülhető feladatait végzik érzékeljék: a több kiképzés magasabb felhasználási vonatokat, ugyanakkor feszesebb munkaszervezést és gazdálkodási tevékenységet kíván.